

Kommunstyrelsen

Yttrande

Utbildningsnämnden

Dnr: 23UN228-5

Handläggare:

2024-03-12

Bo Egebrand

Yttrande över motion (M) – Angående pedagogers vetskap och elevers trygghet

Inledning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från utbildningsnämnden i ärendet motion (M) – Angående pedagogers vetskap och elevers trygghet. Ärendet har diarienummer 23UN228.

I motionen yrkas:

Att Gävle kommun ska avsätta och öronmärka ekonomiska medel för skolor och förskolor med syfte att de ska bjuda in hjälporganisationer som ägnar sig åt spridning av kunskap om hederskultur för att utbilda såväl elever som lärare.

Att Gävle kommun inför en obligatorisk och lärande föreläsning om hederskultur och dess problematik på samtliga kommunala skolor inför varje nytt läsår.

Att Gävle kommun starkt uppmuntrar friskolor att arrangera samma föreläsning om hederskultur för dess lärare och elever.

Utbildningsnämndens yttrande

Att Gävle kommun ska avsätta och öronmärka ekonomiska medel för skolor och förskolor med syfte att de ska bjuda in hjälporganisationer som ägnar sig åt spridning av kunskap om hederskultur för att utbilda såväl elever som lärare.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till motionärens idé om att öka kunskapen kring hederskulturer för elever och lärare. Statistik kring orosanmälningar kodade som hedersrelaterade i Gävle för åren 2021–2023 visar att förskolan under de tre åren gjort sammanlagt noll anmälningar, grundskolan sju och gymnasieskolan fyra anmälningar.

Inom sektor Vårld finns en grupp som arbetar under namnet "Shanazi hjältar".

Utbildning Gävles elevhälsa har ett pågående arbete kring könsstymning.

Skolsköterskorna har vid hälsosamtalen särskild uppmärksamhet kring symtom på könsstymning. Vid tecken finns en rutin för hur arbetet förs vidare.

Sedan 2022-07-01 finns en samverkansöverenskommelse mellan Gävle kommun och Region Gävleborg kring prevention av kvinnlig könsstymning.

Shanazi hjältar finns publicerade på SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) hemsida som ett lärande och gott exempel hur man kan arbeta kring hedersfrågor. Flera av skolorna i Gävle kommun använder sig av hjältarnas kompetenser. Högskolan i Gävle skrev i juni 2023 en rapport om Shanazi hjältars arbete. Av resultaten framkommer att det finns behov av ökad kunskap och medvetenhet om hedersrelaterat våld inom verksamheter i offentliga sektorn, som exempelvis skolor, fritidsgårdar och polis. Rapporten lyfter även fram att den metod hjältarna använder är effektiv och kraftfull för att påverka och förändra attityder och medvetenhet kring hedersrelaterat våld.

Ytterligare information och stöd för förskolor/skolor finns på hemsidor. Exempel på hemsidor är Skolverket, Riksorganisationen Glöm aldrig Pela och Fadime, Shanazi hjältar på gavle.se samt Ankaret.

Shanazi hjältars och skolsköterskornas insatser är exempel på pågående arbete inom Utbildning Gävle.

Utbildning Gävle har redan idag ett gott samarbete med flera externa organisationer och ser positivt på sådana fortsatta samarbeten.

Att Gävle kommun inför en obligatorisk och lärande föreläsning om hederskultur och dess problematik på samtliga kommunala skolor inför varje nytt läsår.

Det är inte möjligt för huvudmannen att fatta beslut om en återkommande, generell och obligatorisk föreläsning enligt motionärens yrkande. Detta faller under rektors ansvar. Rektors ansvar och roll regleras i skollagen.

Skollagens andra kapitel tydliggör bland annat ansvarsfördelningen mellan huvudman och rektor.

(8 §) Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

(9 §) Det pedagogiska arbetet vid en förskole- eller skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor.

(10 §) Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

I läroplaner för grundskole- och gymnasieutbildning framgår att området hedersrelaterat våld och förtryck ingår i utbildningen. Det är även en del i förskolors och skolors demokrati- och värdegrundsuppdrag.

Shanazi hjältar är positiva till att erbjuda/planera för bredare föreläsningar i samband med läsårsstarter. De kan riktas till förskolor och skolor och vara valbara för deltagare. Insatser kan göras gentemot enskilda enheter utifrån behov och önskemål.

Elevhälsans kuratorer och skolsköterskor har kompetens inom området hederskulturer och kan rikta utbildningsinsatser i ämnet.

Om förskole- eller skolenheter har behov av andra typer av insatser/föreläsningar som inte ryms inom budgetram, finns en möjlighet för rektor att vända sig till utbildningsnämnden, som kan fatta beslut om extra medel för insatsen.

Att Gävle kommun starkt uppmuntrar friskolor att arrangera samma föreläsning om hederskultur för dess lärare och elever.

Shanazi hjältar vänder sig redan idag till fristående skolor med sina insatser.

Utbildningsnämnden går inte in i fristående skolors inre arbete.

Daniel Olsson

Ordförande

Utbildningsnämnden i Gävle kommun